

Forslag til folketingsbeslutning om samfundsstyring af kapitalmarkedet.

Fremsat den 30. oktober 1973 af *Aage Frandsen, Morten Lange, Arne Larsen, Gert Petersen, Henning Philipsen og Grete Westergaard.*

Folketinget opfordrer regeringen til snarest at fremsætte lovforslag, der medfører en samfundsstyring af kapitalmarkedet efter følgende retningslinjer:

1. Kapitalstyringen skal ske som led i den almindelige økonomiske politik og skal ske ud fra samfundsrentabilitetshensyn.

2. På grundlag af folketingets beslutninger om kapitalstyringen skal økonomiministeren på regeringens vegne være ansvarlig for den offentlige styring af kapitalmarkedet.

3. Der skal oprettes et folketingsudvalg vedrørende kapitalstyring.

4. Det nuværende kapitalmarkedsråd skal omdannes og have andre opgaver.

5. Nationalbanken skal være statsbank.

6. Det offentlige skal have repræsentation i bankernes bestyrelser.

7. Der skal oprettes en lønmodtagernes girobank.

Bemærkninger til forslaget.

Almindelige bemærkninger.

Formålet med forslaget er at fastlægge, at fordelingen af kapitalressourcer skal ske ud fra samfundsrentabilitetshensyn, og at denne fordeling skal ske efter retningslinjer fastsat af regeringen på baggrund af beslutninger truffet af folketinget.

Folketinget vedtog den 12. oktober 1973 et forslag til lov om regulering af kreditformidling, der i en vis udstrækning tilgodeser SF's ønsker om kapitalstyring. Men den vedtagne lov sikrer ikke, at kreditformidlingen vil komme til at ske ud fra samfundsrentabilitetshensyn, og giver ikke i tilstrækkeligt omfang mulighed for en selektiv kreditpolitik inden for de enkelte sektorer og giver ikke folketinget en tilstrækkelig mulighed for at øve indflydelse på, hvordan kapitalressourcerne skal fordeles, og følge udviklingen på kapitalmarkedet og kontrollere regeringens dispositioner. Endelig omhandler punkterne 5, 6 og 7 forhold, der ikke er behandlet i den vedtagne lov om kapitalformidlingen.

Bemærkninger til de enkelte punkter.

ad 1) Der skal i denne forbindelse tages hensyn til:

- a. en afbalancering af de enkelte erhvervssektorer (industri, håndværk, landbrug, handel, servicefag etc.) og mellem hjemmemarkeds- og eksport-erhverv,
- b. en lands- og egnsplanlægning, der skal tilgodese miljø-, beskæftigelses- og produktionshensyn,
- c. oprettelse af nye virksomheder, udvikling af nye produkter og en tilrettelæggelse af produktionen, der medfører en bedre ressourceudnyttelse,
- d. arbejds- og lønforholdene for de ansatte.

ad 2) Dette forudsætter, at folketinget træffer beslutninger om, hvordan man i store træk ønsker kapitalressourcerne fordelt. Og på denne baggrund skal regeringen give retningslinjer for bankers, sparekassers, realkredit- og andre finansieringsinstitutter's indlåns- og udlånsvirksomhed og obligationskøb.

ad 3) Formålet med udvalget er, at folketinget skal have alle muligheder for at følge udviklingen på kapitalmarkedet og kontrollere regeringens dispositioner.

Udvalget skal i kapitalmarkedsanliggender have en lignende status, som markedsudvalget har i markedssager og finansudvalget har i offentlige bevillingssager. For finansudvalget gælder parallellen kun, når det gælder procedure — men ikke i praksis, idet der kun tænkes på grovstyringen.

ad 4) Da beslutningskompetencen vedrørende kapitalstyringen efter forslaget skal tillægges regering og folketing, skal kapitalmarkedsrådets arbejde danne baggrund for, at beslutningerne skal kunne træffes på et så sikkert grundlag som muligt. Derfor skal kapitalmarkedsrådet sammensættes meget bredt af politikere, interesseorganisations-repræsentanter, eksperter m. v. Kapitalmarkedsrådet skal via et sekretariat dels selv forestå en forskning af kapitalmarkedsspørgsmål, dels bestille forskning og indsamle og koordinere eksisterende forskning, der har interesse for kapitalstyringen.

ad 5) I øjeblikket har regeringen en vis kontrol med Nationalbanken, medens folketinget ikke har tilstrækkelig information og magt i forhold til Nationalbanken.

Skal regering og folketing have en virkelig styring med kapitalmarkedet, er det nødvendigt, at Nationalbanken bliver statsbank og derved helt kommer under offentlig kontrol (regering og folketing), f. eks. ved en nationalisering.

ad 6) Denne repræsentation skal bruges dels til at sikre, at regeringens og folketingets beslutninger føres ud i livet, og dels til at sikre det offentlige informationer om likviditetsbehov o. lign.

ad 7) Girobanken skal bl. a. fungere på følgende måde:

1. Alle offentlige lønudbetalinger skal gå gennem girobanken.
2. Alle skal have mulighed for at anvende girobanken.
3. Girobanken skal kunne føre almindelig bankvirksomhed efter lønmodtagernes ønske.